

Čís. 2091.

Ustanovení čl. 345 obch. zák. o nebezpečí za dopravy nelze použít, zasílá-li kupitel zboží, již přijaté, zpět prodávateli. Ani lhůty čl. 347 obch. zák. tu neplatí.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1922, Rv I 526/22.)

Prodávatel zavázal se kupiteli, že vezme prodané a kupitelem bez námitek převzaté límce zpět, načež je kupitel odevzdal poště ve stavu neporušeném. Ježto límce došly prodávatele ve stavu vadném, dal je prodávatel kupiteli k dispozici a když kupitel odmítl za ně zaplatiti, domáhal se kupní ceny žalobou. Oba nižší soudy žalobě vyhověly, odvolací soud z těchto důvodů: Ježto první soud jednak zjistil, že límce došly žalobce v stavu zašpiněném, ječnak, že je žalovaný odeslal úplně neporušené, jest za to míti, že zboží bylo poškozeno na cestě k žalobci. Žalovaný hájí v odvolání názor, že pro vrácení zboží dle čl. 324 obch. zák. platí bydliště žalovaného za splniště, že tudíž žalobce stihalo nebezpečí dopravy, a že proto žalovaný nemůže býti zodpovědným za poškození při dopravě. Dle ustanovení čl. 324 a 345 obch. zák. ve spojení s ustanovením §§ 1048—1051 a 1064 obč. zák. platí sídlo prodávatelského provozu za plniště, kupující má převzít zboží u prodávatele, a nese nebezpečí dopravy. Kupující, jenž se souhlasem prodávajícího dodané zboží vrací, nestává se tím dodavatelem zboží a nelze proto oněch ustanovení obdobně naň vztahovati. Výměna dodaného zboží za jiné jest smlouvou zvláštního druhu; vůli stran dlužno dovoditi při tom z úmluv stran anebo z konkludentních okolností dle čl. 278 obč. zák. a § 863 obč. zák. Při ujednání 'výměny' koupeného zboží za jiné, sluší vycházeti z toho, že se mlčky předpokládá, že se zboží vrací prodávajícímu v témže stavu, v jakém bylo kupujícímu zasláno. Bylo-li proto zboží, než došlo prodávajícího, poškozeno, sproštuje ho to povinnosti, zboží vzít zpět. První soud právem odsoudil žalovaného k zaplacení ujednané kupní ceny za 10 tuctů límců. Námitka, že žalobce pozastavil vady zboží pozdě, jest lichá. Ustanovení čl. 347 obch. zák. zde nemá místa, poněvadž nejde o pozastavení zboží kupitelem. Z toho, že žalobce zboží, po 14. říjnu 1920 vrácené, pozastavil teprve v dopisu ze dne 20. října 1920, nelze ještě usuzovati, že vrácení mlčky schválil, poněvadž časová mezera mezi přijetím a pozastavením není příliš značná. Že žalovaný dopisu, který žalobce dne 20. října odeslal, neoddržel, jest nerozhodné, poněvadž rozhoduje jen to, že žalobce proti přijetí vráceného zboží činil námitek. Tyto námitek ostatně žalobce v dopise ze dne 24. listopadu 1920 opakoval.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dle zjištění nižších soudů nepozastavil žalovaný zboží, o které jde, pro jeho vadnost, neodmítl je přijmouti, nýbrž je přijal a žádal jen žalobce, by mu je za jiné vyměnil. Z toho plyne, že žalovaný stal se vlastníkem zboží. Vlastnictví nepřešlo na žalobce odevzdáním zboží na poštu k dopravě, poněvadž tu nebylo podmíněk § 429 obč. zák. Ustanovení čl. 345

obch. zák. tu nelze použít, poněvadž žalovaný byl prodávatelem zboží, žalobce nebyl jeho kupitelem. Otázka, kolho v takovém případě postihuje nebezpečí dopravy, není v obchodním zákoně vůbec upravena. Platí tedy obecné pravidlo, že nebezpečí věci, dokud nebyla vrácena, pokud se týče od prodávatele zase převzata, postihuje vlastníka věci, v tomto případě žalovaného. Lichou jest námitka žalovaného, že pouze žalobce jako příjemce mohl uplatňovati náhradní nárok proti poštovnímu eráru, a že bylo na žalobci, by ihned zjistil, že zboží bylo poškozeno za dopravy. Dle zjištění nižších soudů došlo zboží zevně neporušeno a v takovém případě se dle § 35 a 26 řádu o jíz. pošt. výhrada příjemceva co do náhrady případného poškození zásilky nepřipouští. Ostatně se poukazuje na správné důvody napadeného rozsudku, jež vývody dovolání nejsou vyvráceny.

Čís. 2692.

Odebrání zboží má účinek § 97 (1) žel. dopr. ř. pouze tehdy, stalo-li se bez námítky (pozastavení).

Uchýlila-li se dráha, zjišťujíc vadnost zboží, svými zřízeními od předpisu § 97 (2) čís. 4 žel. dopr. ř., není oprávněna, dovozovati z toho důsledky proti příjemci zboží.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1922, Rv I 708/22.)

Při dojití zásilky slivovice do stanice určení vyžádal si příjemce, seznáv její vadnost, na přednostovi stanice příkaz zřízení dráhy, by doprovodil zásilku ku příjemci a zjistil obsah sudu. Přednosta stanice žádosti vyhověl a při prohlídce sudů zjištěno domácím protokolem, že chybí 51 litru. Žalobu o náhradu škody za úbytek procesní soud první instance zamítl, odvolací soud jí vyhověl, zjistiv, že úbytek stal se za dopravy, a maje za to, že odebráním zboží způsobem, jakým zde se stalo, nepozbyl žalobce práva na náhradu škody.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Poněvadž žalovaný erár uplatňuje pouze dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., dlužno vycházeti ze skutkových zjištění rozsudku odvolacího soudu (§§ 498, 513 c. ř. s.). Vezmou-li se tato zjištění za základ, nelze za oprávněnou uznati výtku, že odvolací soud nesprávně posoudil věc po stránce právní. Dle § 97 (1) žel. dopr. ř. zanikají veškeré nároky proti železnici ze smlouvy nákladní, bylo-li zapláceno dovozně i s ostatními pohledávkami, váznoucími na zboží, a bylo-li zboží odebráno. O tom, že v případě, o který jde, dovozně bylo zapláceno, není sporu. Ale zboží nebylo odebráno ve smyslu § 97 (1) žel. dopr. ř. Ustanovení tohoto odstavce obsahuje právní domněnku potud, že příjemce zboží, splniv svůj závazek (zaplácení dovozného) a převzav bez námitek zboží, schválil tím provedení nákladní smlouvy železniční. Slovu »odebrati« v § 97 (1) žel. dopr. ř. nelze tudíž přikládati jiný význam, než slovům »přijati« a »převzíti« v čl. 408 a 428 obch. zák. a v čl. 44 mezinárodní